

Nr 272.

Av herr Nilsson, Bernhard, och herr Bondeson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt, m. m.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 287 framlagt förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1942. De däri upptagna stadgandena angående krigskonjunkturbeskattningen av jordbruk och skogsbruk ha på väsentliga punkter modifierats i förhållande till tidigare bestämmelser.

Det måste hälsas med tillfredsställelse, att man beträffande fysiska personer dels satt en undre gräns på 3,000 kronor för jämförelseinkomsten dels ock befriat dessa från skattskyldighet, om deras taxerade belopp till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ej överstiger 6,000 kronor

De här fastställda spärreglerna kunna dock ej förhindra, att t. ex. ett jordbruk blir krigskonjunkturbeskattat, trots att det kan hava haft undernormal förräntning ej endast under förkrigsinkomståren utan jämväl under år 1941.

Jordbruket har i förhållande till andra näringsgrenar ytterst små möjligheter att lämpa driftens omfattning efter de ekonomiska konjunkturerna. Vare sig driftsresultatet är gott eller dåligt måste jordbrukaren nedlägga vissa utgifter och arbetsprestationer på fastigheten, om han överhuvud avser att driva jordbruk. Jordbrukets omkostnader äro med andra ord till en betydande del fasta kostnader. Konsekvensen härav är, att jordbrukaren är i hög grad beroende av möjligheterna att utjämna det ekonomiska resultatet av goda och dåliga år mot varandra. Eftersom den kommunala fastighetsskatten utgår efter 5 procent av fastighetens taxeringsvärde äro även skatteutgifterna delvis fastlåsta. Under sådana förhållanden måste jordbrukaren åtminstone tillförsäkras rätten att få det i driften nedlagda kapitalet förräntat, innan han ålägges krigskonjunkturskatt. Medgives ej detta blir följden, att han endast kan hålla driften i gång genom att tära på sitt kapital eller också vidtaga andra dispositioner för att på längre sikt anpassa driften efter förräntningen. Att detta särskilt i nuvarande läge kan medföra en icke önskvärd produktionsminskning torde vara ställt utom alla tvivel.

Redan till föregående års riksdag framlades genom de likalydande motionerna nr 214 i första och 285 i andra kammaren förslag till en spärregel, innebärande att jordbruket skulle tillförsäkras en viss minimiförräntning, innan krigskonjunkturskatt påfördes. Då en sådan regel enligt vår uppfattning är ofrånkomlig, föreslå vi, att bestämmelser av huvudsakligen följande innehåll införas i förordningen.

Vid beräkningen av krigskonjunkturskatten å jordbruk må inkomsten under ett vart av förkrigsinkomståren ej sättas lägre än till ett belopp, som

motsvarar 5 procent förräntning å antingen det egna »arbetande kapitalet» eller å detta samt upplånat kapital med avdrag för ränteutgifter, varvid den för den skattskyldige fördelaktigaste beräkningsgrunden skall tillämpas.

Såsom »arbetande kapital» skall anses summan av

1) »fastighetskapitalet», nämligen jordbruksvärdet med avdrag för skogsmarkens värde enligt vid senaste allmänna fastighetstaxering framkomna uppgifter,

2) »driftskapitalet», nämligen värdet av levande och döda inventarier.

Enligt de uppgifter, som finnas anförda i proposition nr 276 till 1940 års lagtima riksdag (sid. 107), synes värdet av jordbrukets »driftskapital» kunna i genomsnitt uppskattas till c:a 30 % av »fastighetskapitalet».

Departementschefen har å sid. 121—122 i förevarande proposition gjort några uttalanden angående vad som lämpligen kan betraktas såsom lånat kapital. Dessa uttalanden torde kunna anses tillämpliga även för här föreslagna bestämmelser.

I 4 § 6 mom. har bl. a. föreslagits, att utjämningsavdraget för rörelse ej får fastställas till lägre belopp än vad som motsvarar 15 % av den merinkomst av förvärvskällan, som återstår efter tillämpning av 4 mom. i samma paragraf.

Sveriges lantbruksförbund har i sitt å sid. 84 i propositionen intagna yttrande över detta stadgande hemställt, att motsvarande regel måtte införas även för förvärvskällan jordbruk.

Vi hysa den uppfattningen, att ifrågasvarande regel lämpligen borde införas även beträffande jordbruk och skogsbruk, dock med de förändringar vilka äro ofrånkomliga på grund av de skiljaktiga reglerna för merinkomstens bestämmande.

Slutligen må endast anmärkas, att den i 29 § föreslagna minimitiden för att avgiva erinringar mot landskamrerars förslag, nämligen fjorton dagar, måste anses väl kort. Skulle den skattskyldige givas längre tid att frambringa erforderlig utredning, skulle säkerligen detta medföra mera tillfredsställande taxeringsresultat och mindre antal överklaganden i högre instanser.

På grund av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 287 måtte besluta ändringar i förslaget till förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1942 i huvudsaklig överensstämmelse med här ovan anförda synpunkter.

Tillika hemställes, att utskottet måtte låta utarbета nödig författningstext.

Stockholm den 2 juni 1942.

Bernhard Nilsson.

Lennart Bondeson.